

Nuorisovaltuuston lausunto Nurmijärven palveluverkkosuunnitelmasta

Nurmijärven nuorisovaltuusto on perehtynyt käsittelyssä olevaan Nurmijärven palveluverkkoesitykseen ja siihen liittyviin taustamateriaaleihin. Nuorisovaltuusto lausuu palveluverkkoehdotuksesta seuraavaa:

Nurmijärven lukio

Talous

Nuorisovaltuusto pitää kunnan talouden kestävyyttä tärkeänä. Lukiovaihtoehtoja tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon eri vaihtoehtojen vaikutukset sekä investointi- että käyttötaloustaloustalouksuksiin. Jokaisen vaihtoehdon investointikustannukset ovat suuret, mutta niissä on kuitenkin jonkin verran eroja. Tulee huomioida, että kahden toimipisteen mallien kustannusarvioissa ei ole otettu huomioon Nurmijärven yhteiskoulussa olevien lukion opetustilojen vaatimia parannuksia. Kustannusarvioiden mukaan investointi- ja 20 vuoden ylläpitokustannuksiltaan selvästi edullisin vaihtoehto on lukion sijoittaminen keskittetyssä nykyisen Maaniitun koulun tiloihin, minkä kustannus olisi 15,6 milj. €. Hajautetun lukion vastaavat kustannukset vaihtelevat välillä 17-20,5 milj. €. Lukion käyttötalouteen kohdistamat kustannukset ovat arvioiden mukaan keskittetyssä vaihtoehdossa 77 000 €/vuosi (uudisrakennus) tai 158 000 €/vuosi (Maaniittu) hajautetun lukion vaihtoehtoja edullisemmat.

Opetus ja kurssitarjonta

Nuorisovaltuusto katsoo, että tärkeä lukiopäätöksissä huomioon otettava asia on tarjottavan koulutuksen kokonaisvaltainen korkea laatu. Tähän liittyy muun muassa opintojen joustavuus ja tukipalveluiden saatavuus. On selvää, että keskittetty lukio pystyy tarjoamaan opiskelijoille merkittävästi laajempaa ja joustavamman kurssitarjonnan. Lisäksi palveluverkkosuunnitelman ennakoarvioinnin mukaan keskittetyssä lukiossa opettajat voisivat keskittyä varsinaiseen opetustyöhön sekä opetuksen kehittämiseen paremmin kuin hajautetussa lukiossa. Ylioppilastodistuksen merkitys korkeakouluopintoihin hakeutumisessa on kasvanut viime vuosina merkittävästi, ja onkin erittäin tärkeää, että opiskelijoilla on mahdollisuudet suunnitella opintojaan joustavasti. Tämä toteutuu tarjoamalla tarpeeksi

laajasti valtakunnallisia pakollisia ja syventäviä kursseja. Kun kurssivalikoima on riittävä, vältytään tilanteilta, joissa opiskelija joutuu valitsemaan kahden samaan aikaan pidettävän kurssin väliltä. Opintojen suunnittelun ollessa joustavaa opiskelijan ei välttämättä tarvitse valita aineita, jotka kirjoittaa, kovin aikaisin ja kirjoitussuunnitelmien muuttaminen esimerkiksi toisen vuosikurssin aikana on vielä mahdollista. Yhden toimipisteen lukiossa voidaan suuremman opiskelijamäärän vuoksi tarjota myös kattavammat ja helpommin saavutettavat opiskelijahuollon, erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen palvelut.

Erillisuus ja toimivat lukiotilat

Nuorisovaltuuston mielestä lukion erillisuus peruskoulusta sekä tilojen että toiminnan osalta toisi monia hyötyjä. Erillisessä lukiossa opettajat erikoistuisivat kokonaan lukio-opetukseen, mikä luonnollisesti mahdollistaisi paremmin opetuksen tasoon ja sen kehittämiseen panostamisen. Lukioikäisten nuorten näkökulmasta lukion erillisuus peruskoulusta tekee lukioista huomattavasti houkuttelevamman vaihtoehdon monille opiskelijoille, jotka esimerkiksi eivät halua jatkaa opintoja vanhassa yläkoulussaan. Omat tilat parantaisivat lisäksi lukio-opiskelijoiden viihtyvyyttä ja opiskelurauhaa. Nuorisovaltuusto näkee, että vaikka ihanteelliset tilat saataisiinkin parhaiten aikaan uudisrakentamalla, myös Maaniittuun on mahdollista toteuttaa toimivat lukiotilat. Tämän varmistamiseksi rakennuksen peruskorjauksen jälkeen toteutettavien lukiokäyttöön liittyvien muutostöiden suunnittelussa tulisi osallistaa lukion opiskelijoita ja henkilökuntaa. Muutostöissä tulisi huomioida lukioon liittyvä peruskoulua suurempi pysäköintitilan ja rauhallisten itsenäisen opiskelun tilojen tarve.

Hajautetun lukion vaihtoehdoissa on haasteena kirkonkylän toimipisteen tilojen ahtaus ja huono sopivuus lukiokäyttöön. Rajamäen osalta toimivia tilavaihtoehtoja olisivat nuorisovaltuuston näkemyksen mukaan vaihtoehdot V1a ja V1b, joissa lukiolle rakennettaisiin tilat joko pysyvinä tai siirtokelpoisina. Vaihtoehtoa V1c nuorisovaltuusto ei näe järkevänä, sillä väliaikaisratkaisuksi tarkoitetut väistötilat eivät nähdäksemme täytyä pysyviksi tarkoitetuilta lukiotiloilta edellytettävää laatutasoa. Vaihtoehdossa V1d on ongelmana taas monet epävarmuudet liittyen muun muassa aikaansaatuisten tilojen toimivuuteen ja tilavuokran suuruuteen. Lukion keskittämiseen liittyvät hyödyt jäisivät joka tapauksessa puuttumaan näissä vaihtoehdoissa.

Sijainti ja saavutettavuus

Kunnan nuorille tekemän kyselyn mukaan nuoret kokevat, että lukion helppo saavutettavuus julkisella liikenteellä on erittäin tärkeää ja lukion fyysinen sijainti oman kodin lähellä on siihen nähden toissijaista. Nuorisovaltuusto uskoo, että hyvillä julkisen liikenteen yhteyksillä lukion saavutettavuus varmistuisi myös yhden toimipisteen mallissa. Vaikka siirtyminen yhden toimipisteen malliin kasvattaisikin joidenkin opiskelijoiden koulumatkan pituutta, ei etäisyys lukioon kasvaisi missään päin kuntaamme kohtuuttomaksi. Monet nuoret liikkuvat tälläkin hetkellä myös muissa kunnissa oleviin lukioihin. Kaikki keskitetyn lukion sijaintivaihtoehdot sijaitsevat kirkonkylän keskusta-alueella hyvien julkisen liikenteen yhteyksien läheisyydessä.

Tulevaisuus

Nuorisovaltuuston mielestä lukioratkaisussa tulee painottaa pitkän aikavälin vaikutuksia ja katsoa pitkälle tulevaisuuteen. Tästä näkökulmasta keskitetty lukio on selkeästi joustavampi ja varmempi vaihtoehto. Yhtä suurempaa ja peruskoulusta erillistä lukiota olisi helpompaa ja edullisempaa muunnella vastaamaan esimerkiksi suuriinkin lukio-opetuksen ja alueellisten opiskelijamäärien muutoksiin. Keskitetty lukioratkaisu olisi myös tilojen kannalta riskittämpi, sillä nykyiset Kirkonkylän toimipisteen tilat vaativat todennäköisesti kunnostusta lähitulevaisuudessa eivätkä joka tapauksessa tälläkään hetkellä vastaa täysin nykyaikaisen lukiokoulutuksen tarpeisiin. Uudisrakennukseen sijoitettavan keskitetyn lukion modernit tilat mahdollistaisivat parhaiten tulevaisuuden lukiokoulutuksen toteuttamisen. Toisaalta Maaniittuun keskitettävä lukio tukisi paremmin kunnan talouden kestävyyttä ja mahdollistaisi ehkä siksi vahvemman lukiokoulutukseen panostamisen muilla tavoin.

Yhteenveto lukioratkaisusta

Nuorisovaltuusto näkee, että lukiopäätöksiä ei voida lykätä sillä perusteella, että lukiokoulutus saattaa muuttua muotoaan tulevaisuudessa. Nurmijärven lukiolla on tällä hetkellä tilahaasteita, jotka tulee ratkaista lukiolaisten viihtyvyyden, hyvinvoinnin ja koulutuksen laadun takaamiseksi. Edellä mainituilla perusteilla nuorisovaltuusto suosittaa, että esillä olleista lukiovaihtoehdoista toteutetaan vaihtoehto VE2A tai VE2B, joissa lukiokoulutus keskitettäisiin kirkonkyään joko uudisrakennuksena tai sijoittamalla se nykyisen Maaniitun koulun tiloihin. Nuorisovaltuusto pitää kyseisiä vaihtoehtoja tasavahvoina.

Vaihtoehdossa VE2A pystytään toteuttamaan hyvät lukiotilat edullisesti, kun taas vaihtoehdossa VE2B pystytään toteuttamaan ihanteelliset lukiotilat, vaikkakin jonkin verran suuremmin kustannuksin. Lukiokoulutuksen keskittäminen yhteen toimipisteeseen on nuorisovaltuuston näkemyksen mukaan lukiokoulutuksen kokonaisvaltaisen laadun ja pitkän aikavälin kehittämisen kannalta paras ratkaisu.

Peruskoulut

Esitetyssä palveluverkkosuunnitelmassa osa alakoulujen oppilaista siirtyy opiskelemaan nykyisiin yläkouluihin 5. luokalla ja osa 6. luokalla. Nuorisovaltuusto kiinnittää huomiota siihen, että yläkoulun tiloissa opiskelevien alakouluikäisten oppilaiden on pysyttävä alakoulumaisessa opetuksessa ja olosuhteissa, eli heillä on esimerkiksi edelleen oltava oma luokanopettaja eikä heidän pidä joutua sopeutumaan yläkouluelämään nykyistä nuorempina. Kuitenkin joissain aineissa yläkoulun aineenopettajien ammattitaidon hyödyntäminen alakoululaisten opetuksessa on perusteltua. Alakoululaisille tulee tarjota alakoululle ominainen, erillinen välitunti ja heidän luokkatilansa tulee pyrkiä pitämään erillään yläkoulun tiloista. Alakoululaisten opetusryhmien tulee pysyä mahdollisimman samoina koko alakoulun ajan yläkoulun yhteyteen siirtymisestä huolimatta. Myös näissä yksiköissä oppilaiden sekoittaminen uusiin opetusryhmiin tulee toteuttaa normaaliin tapaan 7. luokan alkaessa, ja oppilaiden ryhmäyttämiseen on panostettava.

Nuorisovaltuuston mielestä koulujen tulee olla tiloiltaan terveellisiä ja toimivia. Mikäli Lepsämän koulun toiminta päädytään siirtämään tulevaisuudessa kokonaisuudessaan Lintumetsään, koulun tilojen on siellä oltava kunnolliset. Koulun käytävissä on oltava esimerkiksi liikuntasali ja käsityötilat, eikä koulu voi toimia pysyväisluonteisesti väistötilojen kaltaisissa olosuhteissa. Nuorisovaltuusto näkee hyvänä, että Seitsemän veljeksien koulun uudisrakennus saadaan rakennettua ripeästi. Urheilupuiston koulun vakavat sisäilmaongelmat ovat olleet tiedossa jo pitkään, minkä vuoksi koulun käyttöä pidentäminen korjaustoimenpiteillä vuoteen 2025 olisi taloudellisesta ja kouluyhteisön näkökulmasta ollut hyvä välttää ajoittamalla uuden koulurakennuksen rakentaminen aiemmaksi. Nuorisovaltuuston näkemys on, että rakennusten sisäilma- ja muihin vastaaviin ongelmiin tulee puuttua ajoissa ja ennakkoiden, jotta välttyään korjauskelvottomien rakennusten kalliilta elvyttämiseltä ja väistötiloihin ajautumiselta. Nuorisovaltuusto katsoo, että Urheilupuiston koulun aluetta uudistettaessa nykyinen skeittipuisto on pyrittävä säilyttämään. Mikäli tämä ei ole mahdollista, on tilalle rakennettava vähintään nykyistä vastaava skeittipuisto, joka sijaitisi mahdollisimman lähellä nykyistä skeittipuistoa.

Kyläkoulujen tilannetta tarkasteltaessa tulee nuorisovaltuuston mielestä ottaa huomioon koulujen pitkän aikavälin kehitysnäkymät sekä erityisesti koulua käyvien lasten etu. Tarkasteluun liittyviä kriteereitä tulee kehittää ja päivittää aktiivisesti. Esimerkiksi koulujen saavutettavuutta ja koulumatkojen rakentumista tulee arvioida nykyistä monipuolisemmin ja enemmän koululaisten näkökulmasta.

Yhteenveto

Nuorisovaltuusto pitää esitettyä palveluverkkoehdotusta pääosin hyvänä. Ehdotuksessa on monia hyviä päälinjoja, kuten kampusajattelu, jossa kirjastoja, nuorisotiloja ja muita vapaa-ajan palveluita pyritään sijoittamaan koulujen yhteyteen. Myös taloudellisuusnäkökulma on nuorten kannalta tärkeä, jotta tulevaisuudessakin on mahdollista panostaa myös nuorille tärkeisiin palveluihin ja näihin kohdistuvilta leikkauksilta vältytään. Nuorisovaltuusto haluaa vielä muistuttaa, että uudisrakennuksia ja peruskorjauksia suunniteltaessa käyttäjien osallistaminen on erittäin tärkeää hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi. Nuorisovaltuusto toivoo, että palveluverkkoon liittyvät päätökset eivät veny liikaa, jotta tärkeät tilahankkeet saadaan käyntiin ajallaan ja nykyisen palveluverkon ongelmia päästään ratkaisemaan mahdollisimman pian.